

Llaeth a Llawer Mwy

GWEITHDY BIOCEMEG

Llaeth Bob Lliw

Yn yr weithgaredd yma byddwch yn dysgu am gyfansoddiad llaeth mewn modd lliwgar.

Beth sydd ei angen

Soser neu ddysgl tebyg

Ychydig o laeth

3 neu 4 lliw bwyd o wahanol liwiau

Ychydig o hylif golchi llestri

Ffon gotwm neu bren coctel

Beth i'w wneud:

- Rhowch ychydig o laeth yn y soser neu'r ddysgl fel ei fod yn gorchuddio'r gwaelod
- Ychwanegwch ychydig o ddefnynnau o un o'r lliwiau bwyd mewn smotyn yn agos at ymyl y soser
- Gwnewch yr un peth gyda'r lliwiau bwyd eraill fel bod ganddoch 3 neu 4 smotyn lliw
- Rhowch un pen o'r ffon gotwm neu bren coctel yn yr hylif golchi llestri
- Rhowch ben sebonllyd y ffon/pren yn ysgafn ar arwyneb y llaeth
- Parhewch i wneud hyn nes bydd dim byd arall yn digwydd

**BIOCHEMICAL
SOCIETY**

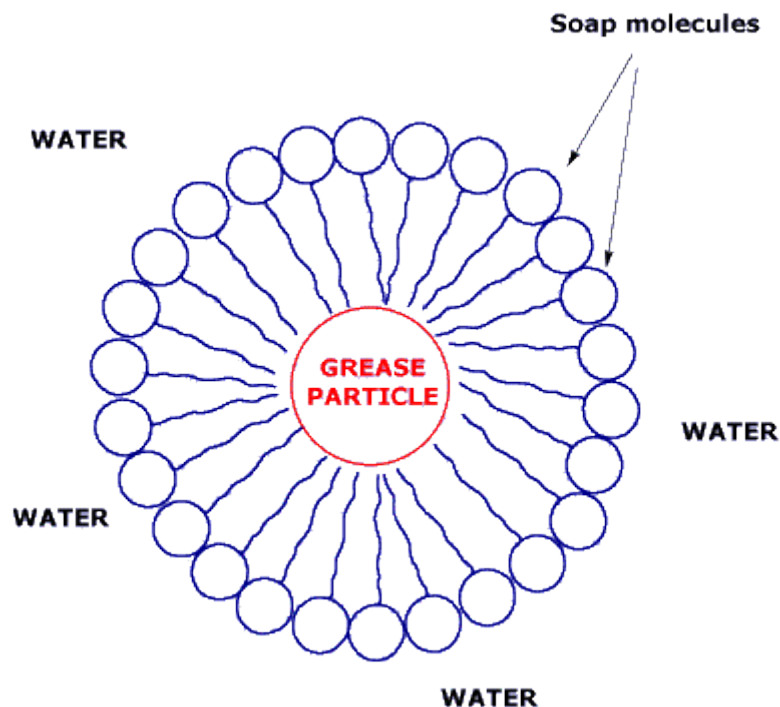

Llaeth a Llawer Mwy

GWEITHDY BIOCEMEG

Beth sy'n digwydd?

Mae sebon yn gweithio trwy dorri globylau braster ac olew – sydd ddim yn hydoddi mewn dŵr - i ddefnynnau llai. Yna bydd y rhain yn gwasgaru mewn dŵr a gellir eu golchi i ffwrdd. Gall sebon wneud hyn oherwydd ei fod yn cynnwys moleciwlau sydd â dau ran gwahanol iawn - fel cynffon a phen. Mae eu pennau'n hydrophilig, sy'n golygu eu bod yn hoffi dŵr, tra bod y coesau yn hydrophobig, sy'n golygu nad ydynt yn hoffi dŵr. Pan fydd y moleciwlau hyn yn cael eu rhoi i mewn i ddŵr, mae'r coesau yn ceisio mynd i ffwrdd o'r dŵr trwy lynu at y globylau braster. Yn y pen draw, mae'r globylau braster yn cael eu hamgylchynu'n llwyr gan sebon ac yn cael eu dal yn y dŵr. Gelwir y strwythur hwn yn ficel.

Llun o <https://www.quora.com/How-does-soap-work-as-a-cleaning-agent>

Cynhwysyn pennaf llaeth yw dŵr ond mae hefyd yn cynnwys braster. Pan fydd y sebon sydd ar ben y ffon gotwm yn taro arwyneb y llaeth, mae moleciwlau sebon yn dechrau glynu at y globylau braster yn y llaeth. Maent yn rasio o gwmpas y llaeth yn chwilio am y globylau braster a'u torri i mewn i ddefnynnau llai. Mae hyn yn creu llawer o symudiad yn y llaeth ac mae'r lliw bwyd yn ein galluogi i weld y symudiad hwnnw'n digwydd. Pan fo'r moleciwlau sebon wedi amgylchynu pob un o'r globylau braster, mae'r symudiad yn dod i ben.

Estyniad

Ydy'r arbrawf yn gweithio cystal gyda mathau gwahanol o laeth? Oes yna laeth sydd ddim yn gweithio o gwbl? Fedrwn chi egluro unrhyw wahaniaethau?